

Van Bruelis

door
B. de Keijzer

Inleiding

In verband met het onderzoek naar de familie Van Cattendijke was het nodig om meer te weten te komen over de familie Van Bruelis omdat er tussen beide geslachten een huwelijksverband is, te weten Wouter van de Maalstede van Bruelis en Elisabeth van Cattendijke. Op zich is dit niet belangwekkend maar wel het feit dat van een kleinzoon van dit echtpaar een vastlegging is bewaard gebleven van een glasruit met zijn kwartierwapens, vroeger aanwezig in de kerk van Capelle.¹ Het plaatsen van deze wapens in een kwartierstaat biedt een mooie aanvulling op de genealogie van de familie Van Cattendijke. In verband hiermede is de genealogie Van Bruelis – voor zover nodig – verder uitgewerkt dan gebruikelijk.

Voor zijn onderzoek naar de ‘Genealogie van de Maalstede’ heeft Nico van Dinther daarin ook gegevens opgenomen over de familie Van Bruelis en het geheel gepubliceerd in de vorm van een parenteel.² In de publicatie van Dek over de graven van Holland is ook de genealogie Van Bruelis, een bastaardtak van de graven van Holland en Henegouwen, opgenomen.³ In deze publicatie zijn veel gegevens niet geannoteerd. Hij verwijst daarvoor naar het volgende: ‘Aan de hand van gegevens van Van Spaen, waarvan de handschriften berusten bij de Hoge Raad van Adel, bewerkte jhr. Beelaerts van Blokland deze genealogie voor Bijlo’s kroniek van Kapelle.⁴ Zonder nadere aanduiding zijn de gegevens hieraan ontleend’.

Niet alle door Dek vermelde gegevens *zonder nadere aanduiding* zijn in de archiefbronnen teruggevonden. Deze zullen alleen te verifiëren zijn aan de hand van de handschriften van Van Spaen, maar dat zou een zoektocht worden die buiten het bestek van mijn doelstelling valt. Derhalve is besloten om alle niet te controleren gegevens, die in de publicatie van Dek staan, in onderstaande genealogie weg te laten. Daar staat tegenover dat in de archiefbronnen vele nieuwe gegevens zijn gevonden. Persoonsnamen zijn waar mogelijk genormaliseerd.

Emmen, 2025 (afgesloten 8 juli).⁵

¹ P.C. Bloys van Treslong Prins, *Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Zeeland* (Utrecht, 1915), blz. 130.

² N.L. van Dinther, *Genealogie van de Maalstede* (z.pl, 2023). Website: www.nicovandinther.nl. Geraadpleegd mei 2025.

³ A.W.E. Dek, *Genealogie der graven van Holland* (Zaltbommel, 1969), blz. 46-49.

⁴ J. Bijlo, *Kroniek van Kapelle-Biezelinghe en Eversdijk* (Middelburg, 1923).

⁵ Deze nieuwe versie is afgesloten 13-8-2016 nadat een belangrijke aanvulling was ontvangen. Met dank aan Marion Voskamp (e-mail 27-6-2026), die mij de tekst van de keur voor Kapelle-Biezelinghe uit 1363 toestuurde. Eventuele aanvullingen en verbeteringen op deze publicatie s.v.p. richten aan de webmaster van HoGenDa: webmasters@onsvoorgeslacht.nl

Het kasteel Bruelis

Simon van Bruelis (II) liet in 1354 een kasteel (afb. 1) te Capelle bouwen dat *Bruelis* werd genoemd. Het slot is begin negentiende eeuw afgebroken.⁶

Afb. 1. Het slot Bruelis te Capelle.⁷
(Tekening – achttiende eeuw)

Heraldiek

Van Anthonis van Bruelis is een vastlegging van zijn acht kwartierwapens bewaard gebleven,⁸ namelijk: ‘Heer Anthonis van Bruelis, Heer van Maelstede, had tot sijne Gesellinne, Avesoete, Coppelans dochter; sijn 8. Quartieren staen tot Capelle in de glazen’:

1. Bruelis	5. Abeele
2. Cattendyck	6. Weldamme
3. Haemstede	7. Reimerswale
4. Stapele	8. Maelstede

Alleen de familienamen zijn bekend; een beschrijving van het gevoerde wapen zelf ontbreekt. Aan de hand van de namen en bekende feiten is de kwartierstaat opgesteld (zie: bijlage I). Hierbij bleek dat alleen in de kwartierwapens van vaderszijde twee herkenbare fouten zitten, namelijk: kwartier 2 is niet ‘Cattendyck’, maar Van de Maelstede, en kwartier 3 niet ‘Haemstede’, maar Cattendijke. De fout met betrekking tot kwartier 2 zal een gevolg zijn van de gelijkheid tussen de wapens Cattendijke en Van de Maelstede. Op de plaats van kwartier 3 is het wapen de familie Van Heenvliet van Kattendijke afgebeeld dat lijkt op Van Haamstede.

De kwartierwapens van Anthonis van Bruelis kunnen als volgt omschreven worden:

1. Bruelis: doorsneden: A. in goud vier klimmende leeuwen (2:2), zwart en rood, B. in blauw drie zilveren gansjes (2:1).⁹
2. Maelstede: in hermelijn een blauwe dwarsbalk, waarover een Sint Andrieskruis van rood.¹⁰

⁶ Broecke, Kastelen, blz. 240, 243.

⁷ Broecke, Kastelen, blz. 242.

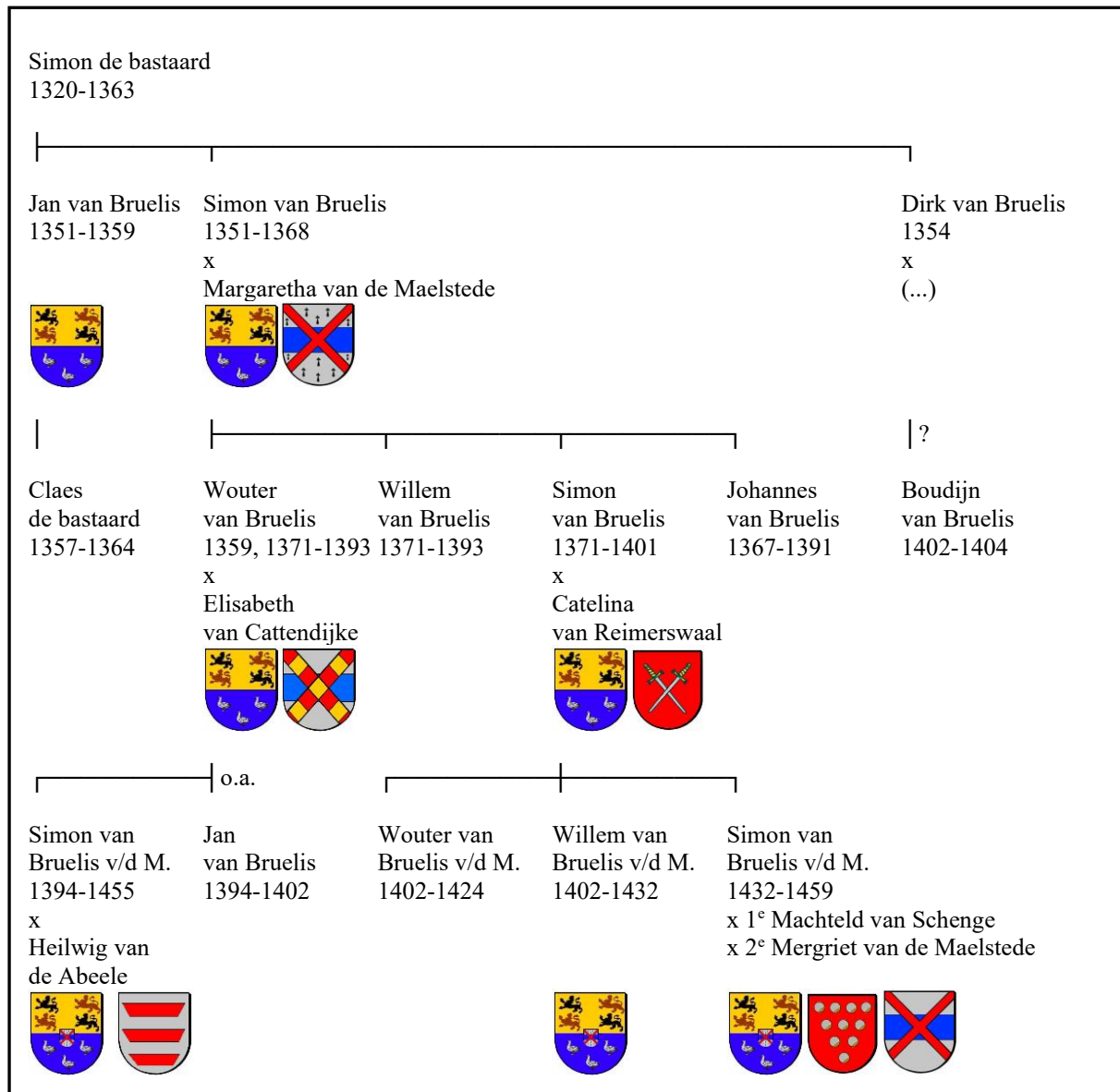
⁸ M. Smallegange, *Nieuwe Cronyk van Zeeland* (Middelburg, 1696), blz. 724. Vgl. P.C. Bloys van Treslong Prins, *Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Zeeland* (Utrecht, 1919), blz. 130.

⁹ Rietstap, Wapens, blz. 306.

¹⁰ Rietstap, Wapens, blz. 363.

3. Cattendijke: in zilver een blauwe dwarsbalk, waarover een Sint Andrieskruis geblokt van 8 rode en 5 gouden stukken, afwisselend rood en goud.¹¹
4. Stapele: in rood 6 zilveren schelpen (3:2:1).¹²
5. Abeele: in zilver drie rode afgekorte dwarsbalken.¹³
6. Weldamme: in zwart twee golvende, zilveren dwarsbalken.¹⁴
7. Reimerswaal: in rood twee gekruiste zwaarden met het gouden gevest naar boven van zilver.¹⁵
8. Maalstede: in zilver een blauwe dwarsbalk, waarover een Sint Andrieskruis van rood.

Hieronder volgt een genealogisch overzicht van de familie Van Bruelis (geneagram 1).

Geneagram 1. Wapenschouw en opbouw genealogie Van Bruelis.

¹¹ Gelijk aan het tegenwoordige gemeentewapen.

¹² Rietstap, Wapens, blz. 398.

¹³ Rietstap, Wapens, blz. 279-280.

¹⁴ Wikipedia-Weldamme. Geraadpleegd mei 2025.

¹⁵ Rietstap, Wapens, blz. 382.

Genealogie

I. *Simon de bastaard*, heer van Bruyelle in Henegouwen,¹⁶ ridder (1324), ambachtsheer in Vlakte, in Yerseke, in Capelle, in 's Heer Abtskerke (1331, 1332, 1340, 1342, 1343),¹⁷ in Score (1332, 1340, 1342, 1343),¹⁸ Kloetinge (1340, 1342, 1343),¹⁹ bezat een bewoning, gelegen Marly ten zuidoosten van Valencijs (Henegouwen) (1320),²⁰ lid van de grafelijk raad (1325, 1333, 1336, 1337, 1351-1353), benoemd tot maarschalk van het Neder-Sticht (1325),²¹ als zodanig vermeld 1326,²² pacht tienden van de grafelijkheid in Capelle, Kloetinge, Eversdijk en Vlakte (1342, 1343),²³ meesterkamerling (1351), pacht van het kapittel van Oudmunster tienden in Vlakte (1359),²⁴ vermeld 1320-1363, overl. (niet lang) na 1363, bastaardzoon van Jan II van Avesnes, graaf van Henegouwen (1280) en Holland (1299), bij Aagte.

Graaf Willem III wijst op 30 maart 1324 verzoek van zijn broer, heer Simon, ridder, Dirk Aegtenzone, dienst broeder, 20 pond toe ter zake van zoen van de doodslag van 'Wouter Hughenzoon van Riedwyc'.²⁵ Op 14 december 1325 is er een grafelijk bevel uitgegaan aan hen, die in Walcheren en Zuid-Beveland ambacht gemeen hebben, om dit te kavelen en te delen met heer Simon, broer van graaf Willem III, en Boudijn van Baarsdorp, voor Jan Hendricksz., rentmeester van de graaf.²⁶

Graaf Willem IV geeft op 7 oktober 1337 ten overstaan van een aantal met naam genoemde getuigen w.o. 'here Symon die bastaert, here van Bruele' de heerlijkheid en de leengoederen van Voorne en het burggraafschap van Zeeland, die hem na de dood van heer Gerard, heer van Voorne, waren toegefallen, aan diens dochter Machteld, vrouwe van Montjoie en Valkenburg, in recht leen.²⁷

Melis van Valckenberghe, baljuw in Poortvliet, legt in mei 1342 rekening en verantwoording af over de periode (1337, 8 daghe na zente Baven daghe) tot en met (1342, sinxavond), waarbij aangetekend werd dat op de eerste dag 'heer Symon die Bastard ende heer Florens, heer van Haemsteden, overvoer in Ingheland'.²⁸

In de tiendrekening uit het jaar 1359 van het kapittel Oudmunster te Utrecht wordt hij voor het laatst vermeld.²⁹

¹⁶ Brokken, Hoekse en Kabeljauwse twisten, blz. 539.

¹⁷ Zie: bijlage II.

¹⁸ Zie: bijlage III.

¹⁹ Zie: bijlage IV.

²⁰ Smit, Rekeningen IV, blz. 71, 523-524.

²¹ Berkelbach van der Sprenkel, Oorkonden Bisschoppen, regest no. 679, d.d. 25-12-1325: 'Heer Symon, broeder van de graaf van Holland'.

²² Berkelbach van der Sprenkel, Oorkonden Bisschoppen, regest no. 732, d.d. 21-12-1326: 'Heer Symon, broeder van de graaf van Henegouwen'.

²³ Smit, Rekeningen VII, blz. 316, resp. 334: 'Haer Symon die Bastard van 18 gemet tienden in Capelle, Cloetinghe, Everdeysdijc ende in Vlakte'.

²⁴ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-1 [scan 11], d.d. 1359.

²⁵ Muller, Regesta Hannonensia, blz. 127, d.d. 30-3-1324 (1323, Vrijdags na halfvasten). Toepassing Paasstijl.

²⁶ Muller, Regesta Hannonensia, blz. 140, d.d. 14-12-1325.

²⁷ NA, AGH inv.nr. 218, fol. 1v-2, no. [13], d.d. 7-10-1337.

²⁸ Hamaker, Rekeningen V, blz. 111.

²⁹ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-1 [scan 11], d.d. 1359; in Vlakte: 'Item dominus Symon bastard xx d.'.

Kinderen:

1. *Jan van Bruelis*,³⁰ ridder (1351), lid grafelijke raad (1351-1357), baljuw van Medemblik (1351-1352, 1356-1357), ontvangt livrei van graaf Willem V (1354), vermeld 1351-1359, overl. voor 19 oktober 1359.

In februari 1351 maakte Jan van Bruelis, ridder, deel uit van de groep Kabeljauwen, die graaf Willem V, aan de macht brachten. Op 24 februari 1351 vermeld als lid van de grafelijke raad, en daarna op 1 maart tijdens de inhuldigingstocht van Willem V te Alkmaar aangesteld als baljuw van Medemblik.³¹ Graaf Willem V geeft op 22 augustus 1351 aan Jan van Bruelies, zijn neef, al de goederen, die aan de grafelijkheid zijn vervallen, van Boudijn van de Maelstede.³²

Heer Jan van Bruelis pacht in de periode 1351-1352 de tienden van 'Does en Aelmersdorp' voor 50 £, en 'Medemleker Sudercoech' voor 20 £; verder wordt aan hem 60 £ uitgekeerd van '2 henxten die hi biderft heeft in mijns heren reijsen in Engeland'.³³ In de periode 1354-1355 pacht hij de tienden van 'Does en Aelmersdorp' voor 40 £, en 'Medembliker Zudercoech' voor 20 £, en 'Nordercoech' voor 20 £,³⁴ en in de periode 1355-1356 de tienden van 'Medembliker Sudercooch' voor 11 £ 15 sc., en van 'Nordercooch' voor 8 £, en van 'Does en Aelmersdorp' voor 20 £.³⁵

Jan van Bruelis behoort tot de ridders, die tussen 9 februari en 13 april 1354, een livrei ontvangt van de graaf.³⁶ Op 20 januari 1357 geeft heer Jan van Bruelis, ridder, baljuw van Medemblik, lastgeving aan de inwoners van Drechterland en het ambacht Overleek, om de opbrengsten van de grafelijke pachten aan de voornoemde baljuw af te dragen.³⁷ Aan de oorkonde hangt zijn licht beschadigde zegel.³⁸

Heer Jan van Bruelis pacht in 1356 de tienden van 'Does en Almersdorp' voor 12 £ 2 sc., van 'Medemleker Sudercoech' voor 10 £ 2 sc., van 'Nordercoech' 7 £ 18 d.,³⁹ en in de periode 1356-1357 de tienden van 'Does, Aelmersdorp ende Medemleker Sudercoech' voor 24 £ 8sc.,⁴⁰ en in de periode 1357-1358 de tienden van 'Watweg' 4 £, en van 'Wognem' voor 99 £, en de sluizen in 'Drechterland' voor 350 £, en 'Wogmeer' en 'Borderopsmeer' voor 9 £.⁴¹

³⁰ Brokken, Hoekse en Kabeljauwse twisten, blz. 538; Smit e.a., Dagvaarten I, blz. 158.

³¹ Brokken, Hoekse en Kabeljauwse twisten, blz. 538.

³² Van Visvliet, Archief Zeeland-3, blz. 173, d.d. 22-8-1351.

³³ Coll. Groesbeek met verwijzing naar: Rek. Rentmeester Kennemersland, inv.nr. 800, fol. 12, resp. fol. 20 (1351-1352).

³⁴ Coll. Groesbeek met verwijzing naar: Rek. Rentmeester Kennemersland, inv.nr. 801, fol. 9 (1354-1355).

³⁵ Coll. Groesbeek met verwijzing naar: Rek. Rentmeester Kennemersland, inv.nr. 802, fol. 10 (1355-1356).

³⁶ Van Riemsdijk, Trezorie en kanselarij, blz. 399-400.

³⁷ NHA, Collectie van Losse Aanwinsten (toegang 176), inv.nr. 1226, d.d. 20-1-1357; vgl.: Handschriften Derde Afdeling tot en met 1950 (toegang 3.22.01.01), inv.nr. 1264, d.d. 20-1-1357.

³⁸ De Raadt, Deel I, blz. 340: 'Jean van Bruelis, chevalier, baljuw van Medemblik. Compé: (1) au quatre lions en (2) troi oisceaux'. Omschrift: [-]HAN·DE·BRE[-]

³⁹ Coll. Groesbeek met verwijzing naar: Rek. Rentmeester Kennemersland, inv.nr. 803, fol. 7v (1356).

⁴⁰ Coll. Groesbeek met verwijzing naar: Rek. Rentmeester Kennemersland, inv.nr. 804, fol. 11 (1356-1357).

⁴¹ Coll. Groesbeek met verwijzing naar: Rek. Rentmeester Kennemersland, inv.nr. 805, fol. 12, resp. fol. 13 (1357-1358).

Op 1 december 1356 werd de rekening van Willem Hollander van Reimerswaal, rentmeester van Bewesterschelde, over de periode 1355/56 afgehoord, waarbij naast de graaf o.a. heer Jan van Bruelis, en verdere raden en klerken aanwezig waren.⁴²

Hertog Willem gelast op 22 november 1357 ‘onsen lieven neve Janne van Bloys, oft denghenen die zijnen bailliu aldaer is, onser liever nicht van Voirne, op die haer baillliu aen den Hoorn is, heeren Wouter van Eemskercke, oft die zijn bewarene is, heeren Gijsbrecht van Nyenrode, baljuw van Kennemerlandt ende West-Vrieslandt, heeren Janne van Bruelis, baljuw van M’denblicq, ende Coenen, bailiu van Amstellande ende van Waterlande, dat iedereen die onder Crommenyerdam woont, hare hoefslagen ontfangen, ende metten ingelanden gelden moeten’.⁴³

Heer Jan van van Bruelis pacht in de periode 1358-1359 de sluizen van de ‘Wogmeer’ en ‘Borderopsmeer’ voor 12 £,⁴⁴ in de periode de tienden van ‘Spanbroec’ voor 62 £ 10 sc., en Wognem voor 80 £, de biertollen en vlastiende in ‘Wognemmercogge’ voor 4 £, de tienden van ‘Does, Almersdorp, Groede, en Medemleker Sudercoech’ voor 50 £, en de sluizen in ‘Medemleker’ en ‘Houtwouderambacht’ voor 128 £.⁴⁵

Bastaard:

1. *Claes, bastaard van Bruelis*, vermeld 1357-1364.

Claes, de ‘bastaard van Bryelis’ (van Bruelis), pacht in de periode 1357-1358 de biertollen in ‘Wognemmercogge’ voor 5 £,⁴⁶ vermeld in 1359 vanwege achterstallige betaling van de biertollen in ‘Niedorpercogge’ ten bedrage van 19 sc. 7 d.⁴⁷

Claes van Bruelis pacht in de periode 1362-1363 de wissel te Niedorp voor 16 £ 10 sc., de ‘muddepenning’ en de waag te Niedorp voor 42 sc.,⁴⁸ en betaalt in de periode 1363-1364 vanwege achterstallige pacht van de tienden van oude Niedorp ten bedrage van 7 £ 4 sc.⁴⁹

2. *Simon van Bruelis*, volgt II.

3. *Dirk van Bruelis*, ontvangt livrei van graaf Willem V (1354), overl. na mei 1354.

Dirk van Bruelis behoort tot de knechten, die tussen 9 februari en 13 april 1354 een livrei ontvangt van graaf Willem V. In mei 1354 wordt hij genoemd als ‘van den harnasch garsoen’.⁵⁰

⁴² Heeringa, Rekeningen, blz. 32-33.

⁴³ ⁴³ Coll. Groesbeek met verwijzing naar: W.G. Lams, *Het Groot Privilegie en Handvest Boeck van Kennemerlandt en Kennemergevolgh* (Amsterdam, 1664), blz. 19. Als datum wordt opgegeven: ‘1367, op St. Ceciliendag’, maar dat moet zijn ‘1367, op St. Ceciliendag’ (= 22-11-1357).

⁴⁴ Coll. Groesbeek met verwijzing naar: Rek. Rentmeester Kennemersland, inv.nr. 806, fol. 15v (1358-1359).

⁴⁵ Coll. Groesbeek met verwijzing naar: Rek. Rentmeester Kennemersland, inv.nr. 807, fol. 11, resp. 13, 14, 15 (1359-1360).

⁴⁶ Coll. Groesbeek met verwijzing naar: Rek. Rentmeester Kennemersland, inv.nr. 805, fol. 13v (1357-1358).

⁴⁷ Coll. Groesbeek met verwijzing naar: Rek. Rentmeester Kennemersland, inv.nr. 807, fol. 30v (1359-1360).

⁴⁸ Coll. Groesbeek met verwijzing naar: Rek. Rentmeester Kennemersland, inv.nr. 810, fol. 10v (1362-1363).

⁴⁹ Coll. Groesbeek met verwijzing naar: Rek. Rentmeester Kennemersland, inv.nr. 811, fol. 2v (1363-1364).

⁵⁰ Van Riemsdijk, Trezorie en kanselarij, blz. 400-401.

Kind (vermoedelijk):

1. *Boudijn (Boudewijn) van Bruelis*, beleend bij dode van Jacob Jan Simonsz. met 7½ morgen land, gelegen in het ambacht te Tolloisen, 19 november 1368,⁵¹ voogd over de kinderen van Wouter van Bruelis en heer Simon van Bruelis 2 mei 1404,⁵² vermeld 1402-1404, overl. na 2 mei 1404.

Misschien was Simon de Bruelis, die op 5 oktober 1425 rector was van de vicarie van St. Marie op het slot Wulverhorst, een zoon van Boudijn.⁵³

II. *Simon van Bruelis*,⁵⁴ ambachtsheer in Capelle (1368), raad van graaf Willem V (1351-1353),⁵⁵ beleend met een schor te Biezelinge 28 oktober 1352, pacht van het kapittel van Oudmunster tienden in Vlake (1359),⁵⁶ vermeld 1351-1368, overl. tussen 13 mei 1368 en 1371, tr. *Margaretha van de Maelstede Woutersdr.*, pacht van het kapittel van Oudmunster tienden in Vlake (1359,⁵⁷ 1371-1383,⁵⁸ 1390-1391,⁵⁹ 1393),⁶⁰ vermeld 1347, 1359-1393, overl. omtrent 2 februari 1394,⁶¹ dr. van Wouter van de Maelstede, vermeld 1317-1342. Zij tr. 1^e (voor 8 september 1347) Jan Simonsz. van Bysanten,⁶² won. Dordrecht, in het huis 'Bysanten', poorter, rentmeester van Zuidholland 1342-1345, schepen van Dordrecht 1344, 1351, verbannen uit de stad Dordrecht 1345, rentmeester van Zeeland Bewesterschelde 1345-1349.

Van de Maelstede

In verband met de huwelijksalliantie tussen de geslachten Van Bruelis en Van de Maelstede, die na het huwelijk tussen Simon van Bruelis en Margaretha van de Maelstede is ontstaan, was het belangrijk gegevens te verzamelen over haar ouders. Extra reden daarvoor is dat gesuggereerd is dat haar moeder Aechte, de vrouw van Wouter van de Maelstede, identiek zou zijn aan Aagte, de moeder van Simon de bastaard. Afgezien dat het chronologisch bezwaarlijk is, zouden er zwaarwegende huwelijksbeletselen zijn geweest.⁶³ Deze verwarring is ontstaan

⁵¹ Kort, Grafelijke lenen in de Grote Zuidhollandse Waard (1969), blz. 312 (leen 129).

⁵² Fruin, Abdij Middelburg regist no. 661, d.d. 2-5-1404.

⁵³ Fruin e.a., Archief Montfoort regist no. 398, dd. 5-10-1425.

⁵⁴ Smit e.a., Dagvaarten I, blz. 168.

⁵⁵ Smit e.a., Dagvaarten Zeeland III, blz. 1361.

⁵⁶ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-1 [scan 11], d.d. 1359: Tiendrekening Vlake: 'Item Symon de Bruelis iiii d.'.

⁵⁷ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-1 [scan 11], d.d. 1359: Tiendrekening Vlake: 'Item domicella Margareta f. Walterus de Maelstede xx d.'.

⁵⁸ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-2 t/m 833-15, d.d. 1371 t/m 1383. In de tiendrekening van 1374 staat bij haar vermeld 'relict Symon de Bruelis'.

⁵⁹ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-16 t/m 833-17, d.d. 1390 t/m 1391.

⁶⁰ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-17a, d.d. 1393.

⁶¹ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-18 (scan 15), d.d. 1394: Tiendrekening Vlake: 'Item domicella Margareta f. domini Waltheri de Maelstede, de ii gemet xx d. obiit circa festum (maria) purificationis.' De inschrijving is in zijn geheel doorgehaald.

⁶² Smit, Rekeningen VIII, blz. 168; Smit, Dagvaarten I, blz. 159; Smit Broederschap van O.L.V. van Halle, kolom 497.

⁶³ Dekker e.a., Victorinnenklooster, blz. 14-15. Zie ook geneagram (tussen blz. 28 en 29); Brokken, Hoekse en Kabeljauwse twisten, blz. 539.

doordat de akte van 1347 (zie hieronder) verkeerd is getranscribeerd; in plaats van ‘Jan van Bysanten’ is ‘Jan van Bruelis’ gelezen.

Op 20 maart 1317 doet graaf Willem III uitspraak naar aanleiding van de dood van Jan van der Westkerke, waarbij hij de daders Gillis van Baarsdorp, heer Floris van Veere, Wouter- en Jan van de Maalstede verschillende straffen oplegt en de partijen verzoent.⁶⁴ Jan van de Maalstede, ridder, Boudewijn, Lodewijk Wouter- en Jan van de Maalstede, knapen, ambachtsheren te Capelle op Zuid-Beveland, begeven op 12 maart 1321 mede namens de andere ambachtsheren aldaar en op verzoek van graaf Willem II meester Willem van Utrecht met de parochiekerk van Capelle, en verzoeken de graaf als bezitter van het patronaatsrecht om Willem als zodanig te aanvaarden en te bewerken dat de aartsdiaken hem installeert.⁶⁵

Op 19 maart 1327 bevestigt graaf Willem III bevestigt de schenking door Wouter van de Maalstede aan jonkvrouw Aechte, zijn vrouw, van een lijftocht van 20 pond zwarten Tournois jaarlijks uit al diens tienden te Kloetinge, Maalstede, Vlakte en Eversdijk, die Wouter van hem (in leen) houdt.⁶⁶ Graaf Willem III bevestigt op 9 april 1332 de lijftocht van 50 pond Tournois per jaar die Wouter van de Maalstede diens echtgenote jonkvrouw Aechte had gegeven uit alle door deze gehouden tienden te Kloetinge, Maalstede, Vlakte en Eversdijk, met de afspraak dat wanneer de eerder hierover door hem uitgevaardigde oorkonde, die naar verluidt zoek is, alsnog wordt gevonden, die niet meer van kracht zal zijn.⁶⁷

Dertig met name genoemde Zeeuwse edelen, w.o. Wouter van de Maalstede, onderwerpen zich op 23 maart 1342 de nader omschreven geschillen, die zij hebben met Pieter Geronz. en diens kinderen, etc., aan de uitspraak van graaf Willem IV; welke uitspraak zij zullen naleven op straffe van een boete van 1000 pond Tournois.⁶⁸ Op 16 juli 1342 volgt de uitspraak gedaan door graaf Willem IV.⁶⁹

Willem de Verbeider bevestigt op 8 september 1347 Jan van Bysanten en Margriet (van der Maalstede) in de akte van Margaretha van Henegouwen inzake het versterf van Wouter van de Maalstede.⁷⁰ Op 1 december 1347 belooft Jan Simonsz. van Bysanten zijn huis en hofstede, genaamd Bysanten, gelegen in de stad Dordrecht, op te dragen en indien dat niet kan zal hij een halve hoeve in het land van IJsselstein opdragen.⁷¹

Simon van Bruelis wordt genoemd toen hij omtrent 1 augustus 1352 met graaf Willem V te Gorinchem was.⁷² Op 20 oktober 1352 ontvangt Margaretha na het overlijden van haar vader Wouter van de Maalstede diens tienden te Vlakte in pacht.⁷³ Graaf Willem V geeft op 28 oktober 1352 aan Simon van Bruelis, zijn neef, een schor, gelegen voor Biezelinghe en Vlakte, dat hij op 15 maart 1354 ter bedijking uitgeeft.⁷⁴ Na de bedijking werd deze schor ‘Simonspolder’ genoemd.⁷⁵ Simon van Bruelis wordt op 5 februari 1353⁷⁶ en 16 maart 1353⁷⁷ genoemd als lid van de grafelijke raad.

⁶⁴ NA, AGH inv.nr. 303, fol. 3-3v, no. 9, resp. inv.nr. 304, fol. 304, no. 9, d.d. 20-3-1317.

⁶⁵ NA, AGH inv.nr. 303, fol. 36v, no. 110, resp. inv.nr. 304, fol. 45-45v, no. 106, d.d. 12-3-1321.

⁶⁶ NA, AGH inv.nr. 304, fol. 89v, no. 410, resp. inv.nr. 303, fol. 71, no. 391, d.d. 19-3-1327.

⁶⁷ NA, AGH inv.nr. 304, fol. 121v, no. 598, resp. inv.nr. 303, fol. 98, no. 581, d.d. 9-4-1332.

⁶⁸ NA, AGH inv.nr. 218, fol. 15, no. 106, d.d. 23-3-1342.

⁶⁹ NA, AGH inv.nr. 218, fol. 14, no. 105, d.d. 16-7-1342.

⁷⁰ NA, AGH inv.nr. 220, fol. 28v, d.d. 8-9-1347.

⁷¹ Drossaers, Domeinraad II, regest no. 209, d.d. 21-12-1347.

⁷² Coll. Groesbeek met verwijzing naar: Rek. Rentmeester Kennemersland, inv.nr. 800), fol. 15v (1351-1352): ‘item bi myns heren behiet heren Willem en Symon van Bruelis gegeven tsheren gesinne van Arckel mede te versijn doe myn here tot Gorikem was, dat was omtrent St. Pietersdach ad Vincula, 1352, 8 £ 4 sc.’.

⁷³ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 826-1, blz. 92 [scan 95], d.d. 20-10-1352.

⁷⁴ Van Mieris II, blz. 814 en 815, d.d. 28-10-1352.

⁷⁵ Dekker, Zuid-Beveland, blz. 278.

⁷⁶ Smit e.a., Dagvaarten Zeeland I, no. 75, d.d. 5-2-1353.

⁷⁷ Smit e.a., Dagvaarten Zeeland I, no. 77, d.d. 16-3-1353.

Albrecht, hertog in Beieren, enz., ruwaard van Holland en Henegouwen, machtigt op 2 februari 1359 Simon van Bruelis, zijn neef, de 60 schilden per jaar te verkopen, die hij heeft op de molen van Reimerswaal, en die hij in leen houdt van hertog Willem, zijn broer. Albrecht belooft de koper er mee te belenen.⁷⁸ Op 24 april 1359 wordt Simon van Bruelis bevestigd in zijn grafelijke lenen op Zuid-Beveland.⁷⁹ Hij ontvangt op 21 mei 1359 tienden in pacht, die van Egidius filius Danckersz. waren geweest.⁸⁰ Hertog Albrecht oorkondt op 19 oktober 1359 dat zijn bastaard-oom Hendrik, door hertog Willem van Beieren, graaf van Henegouwen en van Holland, zijn broer, beleend is met 150 pond Zwarte Tournois per jaar te houden als recht leen, te verkrijgen uit de renten van de wind- en watermolen te Reimerswaal, en die hij ons thans weder heeft opgedragen ten behoeve van Wouter van de Maelstede, Simons zoon van Bruelis, onze neef, die beleend wordt met één derde deel daarvan, namelijk 50 pond Zwarte Tournois per jaar, voor zijn leven.⁸¹

In 1363 werd door ‘Gheerard van der Maelsteden, Jan van der Maelsteden, ridders, Wolfard van der Maelsteden, Rase van der Maelsteden, Simon van Bruelis voor Heer Simon sinen vader en voor hemselfen, Hector van Voerhoute, Jan van der Maelsteden ende Gillis van der Maelsteden voor hemselfen ende Wouter van der Maelsteden sinen broeder’ een keur gegeven aan Kapelle-Biezelinghe.⁸²

Hertog Albrecht beleent op 18 mei 1367 zijn neef, Jan van Bruelis, met een huis en land te Sint Katherijnekerke in Borsele, die Renger Willemansz., rentmeester *van Zeeland*, gekocht had van Simon van Bruelis.⁸³

Toelichting

Renger Willemansz. komt voor als rentmeester van Beoosten Schelde van 11 december 1350 tot 9 oktober 1351, en van Bewesten Schelde 10 oktober 1363 tot en met 9 juli 1363, en vanaf 9 juli 1363 rentmeester van *geheel Zeeland*.⁸⁴ Dat wil zeggen dat de verkoop plaatsgevonden moet hebben tussen 9 juli 1363 en 18 mei 1367.

Op 13 mei 1368 oorkonden de schepenen van Capelleambacht dat Pauwel Aellaertsz. erkend heeft van Lijsbeth, priorin, en het convent van het klooster van Jerusalem bij Biezelinghe, in pacht te hebben genomen 4 gemet land, achter de kapel, in het ambacht van Simon van Bruelis.⁸⁵

⁷⁸ Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, regist no. 330, d.d. 2-2-1359.

⁷⁹ Van Mieris III, blz. 81, d.d. 24-4-1359.

⁸⁰ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 826-1, blz. 92 [scan 95], d.d. 21-5-1359.

⁸¹ Van Mieris III, blz. 110, d.d. 19-10-1359. NA, AGH inv.nr. 226 [scan 39], d.d. 19-10-1359 (1359, des. saterdaechs na Sente Lucas dach).

⁸² De keur is vermeld in: J. Bijlo, *Kroniek van Kapelle-Biezelinghe en Eversdijk* (Middelburg, 1923); W.E.P. van IJsseldijk, *De geschiedenis van Kapelle (Z.-B.)* (Nisse, 1968).

⁸³ Van Mieris III, blz. 209, d.d. 18-5-1367.

⁸⁴ Heeringa, *Rekeningen*, blz. 20, 36-37.

⁸⁵ Dekker e.a., *Victorinnenklooster*, regist no. 97, d.d. 13-5-1368.

Opmerking

Hierna volgen drie belangrijke akten, die een inzicht geven wie de zoons en kleinzons van Simon van Bruelis waren en gezamenlijk worden genoemd.

Op 15 april 1397 worden nieuwe pachtbrieven uitgegeven ten behoeve van (1) ‘Symon de Maelsteden f. Symonis de Bruelis’, en (2) ‘Symon et Johannes f. Walteri de Maelsteden, filii Symonis de Bruelis’.⁸⁶ Olivier van de Maalstede, Lodewijk van de Maalstede, Wolfert van Everingen en Floris van de Maalstede, ridders, Jan- en Simon van de Maalstede, broers, en Boudijn van Bruelis, als voogd over Simon- en Jan, kinderen van Wouter van Bruelis, en Wouter-, Willem- en Simon, kinderen van heer Simon van Bruelis, als ambachtsheren van ’s Heer Abtskerke, bevestigen op 2 mei 1404 de dading aangegaan door hun ouders met Hendrik Braem, abt van Middelburg, over de collatie van de cure van de kerk van ’s Heer Abtskerke, waarbij bepaald was, dat de ambachtsheren en de abt dat recht bij beurten zoude uitoefenen.⁸⁷ Op dezelfde dag bevestigt Willem van der Does, abt van de abdij Middelburg, de dading aangegaan door zijn voorzaat, Hendrik Braem, met Wolfert- en Margriete van de Maalstede, en Wouter-, Willem- en Simon van Bruelis, ambachtsheren van ’s Heer Abtskerke, over de collatie van de cure van de kerk aldaar, waarbij bepaald was dat de ambachtsheren en de abt dat recht bij beurten zouden uitoefenen.⁸⁸

Uit dit huwelijk:

1. *Wouter van Bruelis*, volgt III-a.
2. *Willem van Bruelis*, pacht van het kapittel van Oudmunster tienden in Vlakte (1371-1383,⁸⁹ 1390-1393).⁹⁰ Hier na wordt hij niet meer genoemd.
3. *Simon van Bruelis*, volgt III-b.
4. *Johannes van Bruelis*, beleend met een huis en land, gelegen Sint Katherijnekerk in Borsele 18 mei 1367,⁹¹ pacht van het kapittel van Oudmunster tienden in Vlakte (1371-1383,⁹² 1390-1391),⁹³ vermeld 1367-1391, overl. 1393.⁹⁴

III-a. *Wouter van Bruelis (1394: van de Maalstede van Bruelis)*, ambachtsheer in ’s Heer Abtskerk, beleend met een renteleen 19 oktober 1359 (minderjarig), pacht van het kapittel van Oudmunster tienden in Vlakte (1371-1383,⁹⁵ 1390-1391,⁹⁶ 1393),⁹⁷ vermeld 1359, 1371-1393,

⁸⁶ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 826-2, fol. 97 [scan 106], d.d. 15-4-1397.

⁸⁷ Van Visvliet, Archief Zeeland, blz. 313-314, d.d. 2-5-1404; Fruin, Abdij Middelburg, regest no. 661, d.d. 2-5-1404.

⁸⁸ Van Visvliet, Archief Zeeland, blz. 314, d.d. 2-5-1404; Fruin, Abdij Middelburg, regest no. 662, d.d. 2-5-1404.

⁸⁹ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-2 t/m 833-15, d.d. 1371 t/m 1383.

⁹⁰ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-16 t/m 833-17a, d.d. 1390 t/m 1393.

⁹¹ Van Mieris III, blz. 209, d.d. 18-5-1367.

⁹² HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-2 t/m 833-15, d.d. 1371 t/m 1383.

⁹³ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-16 t/m 833-17, d.d. 1390 t/m 1391.

⁹⁴ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-16 t/m 833-17, d.d. 1390 t/m 1391.

⁹⁵ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-17a [scan 13], d.d. 1393. Dezelfde omschrijving als in 1391, maar bij Johannes boven de regel ‘obit’ geschreven.

⁹⁶ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-16 t/m 833-17, d.d. 1390 t/m 1391.

⁹⁷ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-17a, d.d. 1393.

overl. 1394,⁹⁸ tr. *Elisabeth van Cattendijke*,⁹⁹ pacht tienden in Stavenisse (1390-1406),¹⁰⁰ overl. 1406/07,¹⁰¹ dr. van Jan van Cattendijke en Catelijne van Stapele. Zij tr. 2^e (lijftocht 13 februari 1395) Sweder van Heenvliet, heer op Bleidestein, ridder, baljuw van Texel, nam deel aan de eerste (1396) en de tweede (1398) tocht tegen de Friezen, vermeld 1387-1418, overl. tussen 20 januari 1418 en 5 februari 1421, zn. van Jan van Heenvliet, heer van Heenvliet, en Aleid van Borsele.

Hertog Albrecht oorkondt op 19 oktober 1359 dat zijn bastaard-oom Hendrik, door hertog Willem van Beieren, graaf van Henegouwen en van Holland, zijn broer, beleend is met 150 pond Zwarte Tournois per jaar te houden als recht leen, te verkrijgen uit de renten van de wind- en watermolen te Reimerswaal, en die hij ons thans weder heeft opgedragen ten behoeve van Wouter van de Maelstede, Simons zoon van Bruelis, onze neef, die beleend wordt met één derde deel daarvan, namelijk 50 pond Zwarte Tournois per jaar, voor zijn leven.¹⁰²

Opmerking

Hij moet op dat moment nog minderjarig geweest zijn.

Uit dit huwelijk:

1. *Simon van Bruelis van de Maelstede*, volgt IV.
2. *Jan van Bruelis*, ambachtsheer in 's Heer Abtskerke, pacht van het kapittel van Oudmunster tienden in Vlakte (1394,¹⁰³ 1396,¹⁰⁴ 1400-1402),¹⁰⁵ collator van de kapel te Vlakte, overl. voor 15 april 1415.¹⁰⁶
3. *Margaretha van Bruelis*, abdis van Rijsburg (1452-1460),¹⁰⁷ overl. 10 januari 1460.¹⁰⁸

Op 12 augustus 1457 oorkondt Margaretha van Bruelis, dat zij van vrouw Maria van Nijenrode ten behoeve van de abdij ontvangen heeft een brief van 1 pond Hollands per jaar erfrente.¹⁰⁹ Aan de oorkonde hangt haar zegel (afb. 2). In het wapen ontbreekt het schildje met het wapen Van de Maelstede, zoals bij haar broer Simon.¹¹⁰

⁹⁸ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-18 [scan 15], d.d. 1394: Tiendrekening Vlakte: 'Item Waltherus, Wilhelmis, Symon et Johannes (bij Johannes boven de regel geplaatst: obit), f. Symonis de Bruelis, etc.'. De gehele inschrijving is doorgehaald.

⁹⁹ B. de Keijzer, *Van Cattendijke* (Emmen, 2025). Gepubliceerd op HoGenDa.

¹⁰⁰ HUA, Kapittel Oudmunster (toegang 223) inv.nr. 833-16 t/m 833-24, d.d. 1390 t/m 1406: 'Domicella Elisabeth f. Johannis de Cattendijc' pacht 8 gemet 23½ roeden tienden, gelegen Stavenisse.

¹⁰¹ HUA, Kapittel Oudmunster (toegang 223) inv.nr. 833-25, d.d. 1407: 'dominis Johannes de Heynvliet de Cattendijc et dominis de Stavenesse, miles' pacht 8 gemet 23½ roeden tienden, gelegen Stavenisse.

¹⁰² Van Mieris III, blz. 110, d.d. 19-10-1359. NA, AGH inv.nr. 226 [scan 39], d.d. 19-10-1359 (1359, des. saterdaechs na Sente Lucas dach).

¹⁰³ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-18 [scan 15], d.d. 1394.

¹⁰⁴ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-19 [scan 15], d.d. 1396.

¹⁰⁵ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-19a t/m 833-20 [scans 14], d.d. 1400 t/m 1402.

¹⁰⁶ Kort, Leenkamer Sint Paulusabdij, leen 374: 'Simon van Bruelis bij (= na) dode van Jan van Bruelis, diens tienden tot 1 oktober a.s. niet verzuimen'.

¹⁰⁷ Hüffer, Abdij Rijsburg-1, blz. 143-157. Beschrijving van de gebeurtenissen tijdens haar bewind als abdis.

¹⁰⁸ Hüffer, Abdij Rijsburg-2, blz. 6.

¹⁰⁹ Hüffer, Abdij Rijsburg-2, regest no. 831, d.d. 12-8-1457.

¹¹⁰ Beelaers van Blokland e.a., Kloosterzegels-1, blz. 130-131.

Afb. 2. Grootzegel van Margaretha van Bruelis, abdis van Rijsenburg (1457).¹¹¹
(*Nederlandsche Kloosterzegel vóór 1600*)

4. *Johanna (Janne) van Bruelis*, vrouwe van Oostee (1433), non in Rijsenburg 1442/43, 1452/53, vermeld 1433-1453, overl. 1478/79,¹¹² tr. 1^e *Colijn van Baarsdorp*, tr. 2^e *Jan Christoffelsz. van Yerseke*, overl. voor 21 maart 1433,

Op 21 maart 1433 wordt een uitspraak gedaan tussen Janne van Bruelis, jonkvrouw van Oostee, enerzijds en Claes Bartholomeus van Biggekerke, anderzijds, die daarbij door hun scheidsrechters worden vertegenwoordigd. Zij maken een zoen in verband met de dood van Olout Jansz., stellen het zoenbedrag vast en regelen de verdeling daarvan tussen de moeder van de overledene, Janne van Bruelis, zijn twee zusters en verdere belanghebbenden. Zij leggen aan Claes Bartholomeus van Biggekerke op met een knecht bedevaart te doen naar Sint Pieter te Rome of Sint Jacob te Compostelle, of in plaats daarvan aan Janne van Bruelis 40 gouden kronen te betalen; en bepalen de stichting van een wekelijkse mis in de kerk van Yerseke op het altaar van Sint Jacob. Beide partijen zullen zich aan de zoen moeten houden. Zo niet dan volgt een boete van 50 Philipsgulden.¹¹³

Op 7 juli 1439 krijgen jonkvrouw Janne van Bruelis, weduwe van Jan Christoffelsz., en haar dochter jonkvrouw Anna van Oostee, toestemming om hun landgoederen op Zuid-Beveland, gelegen in de parochie van Yerseke, te verkopen. Hierdoor vervalt hun plicht tot het betalen van 'scot ende bede' niet.¹¹⁴

¹¹¹ Beschrijving: 1. omschrift: S·MARGARETE·DE·BRUELIS·ABBATISSE·DE·RIINSBVRCH

2. kenmerken: ovaal, ca. 59 x 34 mm, rode was, licht beschadigd.

3. zegelbeeld: de abdis, staande in een nis, in de rechterhand een kromstaf, met de linkerhand een boek vóór zich houdend, en beneden een wapenschild.

4. wapen: doorsneden: I vier leeuwen (2,2), II drie vogels (2:1).

¹¹² Hüffer, *Abdij Rijsenburg-2*, blz. 315, 355, 802, 864, 964, 972.

¹¹³ Hüffer, *Abdij Rijsenburg-2*, regest no. 704, d.d. 21-3-1433.

¹¹⁴ Jan Rosa, *Memorialen-2*, blz. 162, regest no. 117, d.d. 7-7-1439.

Uit het tweede huwelijk (volgorde onzeker):

1. *Olout Jansz.*, overl. voor 21 maart 1433 (doodgeslagen).
2. (...) *Jansdr.*, vermeld 1433.
3. *Anna van Ostee van Bruelis*, vermeld 1433, 1465, overl. na 20 december 1465, tr. *Dirck Jan Broedersz.*, overl. voor 6 september 1465.

Op 6 september 1465 blijkt er voor het Hof van Holland een proces hangende te zijn tussen de jonkvrouw Van Bruelis en haar dochter, jonkvrouw Van Rode, en Willem van Rode, haar schoonzoon.¹¹⁵

Schout en schepenen in Den Haag oorkonden op 9 oktober 1465 dat Cornelis Dircxsz., Michiel Dircxsz. en Jan Willemsz. bij de schepenbank een eis hebben in gesteld tegen de jongvrouw Van Bruelis om met hen als medegerechtigden in de boedel wijlen Dirck Jansz., haar man, te delen of 100 pond groot Vlaams daarvoor te geven. Dit weigerde de jonkvrouw van Bruelis op grond van brieven, die zij had, en ook omdat er meer erfgenamen waren dan de drie genoemde personen. De schepenen geven de drie eisers gelijk, en stellen de jonkvrouw van Bruelis in het ongelijk.¹¹⁶

Het proces voor het Hof van Holland gaat op 20 december 1465 voort. Hieruit blijkt dat 'Joncfrau Anne van Ostee ende van Bruelis, weduwe, mitsgaders die Joncfrau van Rode Willems wijff van Roden, dochter van wijlen Dirc Jan Bruederszoon', enerzijds en Willem van Rode, anderzijds, nog steeds conflict met elkaar hebben.¹¹⁷ Waar het proces over gevoerd worden, is door Hoek fraai beschreven.¹¹⁸

IV. *Simon van Bruelis van de Maelstede*,¹¹⁹ ambachtsheer in 's Heer Abtskerke (1436),¹²⁰ pacht van het kapittel van Oudmunster tienden in Vlake (1394,¹²¹ 1396,¹²² 1400-1402),¹²³ beleend, zoals Margaretha, weduwe van Wouter van Maelstede, zijn moeder, met 5 gemet tienden, gelegen in de parochie 's Heer Abtskerke, 25 april 1395,¹²⁴ baljuw van Medemblik (1403-1404, 1408),¹²⁵ lid van de ridderschap van Zeeland 16 november 1420,¹²⁶ kocht goederen te Vlake 1431,¹²⁷ opgeroepen om naar Den Haag te komen 23 november 1441,¹²⁸ idem om naar

¹¹⁵ NA, Hof van Holland inv.nr. 467, fol. 13 [scan 23], d.d. 6 september 1465. Foto's op HoFoDa.

¹¹⁶ Hüffer, Abdij Rijnsburg-2, regist no. 874, d.d. 9-10-1465.

¹¹⁷ NA, Hof van Holland inv.nr. 467, fol. 90v-94 [scan 102-105], d.d. 20 december 1465. Foto's op HoFoDa.

¹¹⁸ C. Hoek, De oudste heren van Rhon. Een bijdrage tot de geschiedenis van enkele geslachten, gegoed in de verdronken Riederwaard, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 86 (1969), kolom 269.

¹¹⁹ Smit e.a., Dagvaarten I, blz. 168.

¹²⁰ Fruin, Abdij Middelburg, regist no. 731, d.d. 2-1-1436.

¹²¹ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-18 [scan 15], d.d. 1394.

¹²² HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-19 [scan 15], d.d. 1396.

¹²³ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-19a t/m 833-20 [scans 14], d.d. 1400 t/m 1402.

¹²⁴ Kort, Leenkamer Sint Paulusabdij, leen 374. De toenaam 'Bruelis' wordt in het repertorium gespeld als 'Brulis'. Het lijkt er sterk op dat het repertorium zich nog in een conceptfase bevond, omdat de opeenvolgende beleningen van zowel leen 374 als 375 (later gesplitst in 375A en 375B) door elkaar lopen.

¹²⁵ Smit e.a., Dagvaarten Zeeland III, blz. 1361.

¹²⁶ Smit e.a., Dagvaarten Zeeland I, no. 387, d.d. 16-11-1420.

¹²⁷ Fruin, Abdij, regist 731.

¹²⁸ Smit e.a., Dagvaarten Zeeland I, no. 577, d.d. 23-11-1441.

Middelburg te komen 11 mei 1446,¹²⁹ idem om naar Den Haag te komen 26 augustus 1452,¹³⁰ vermeld 1394-1455, overl. na 1455, tr. *Heilwig van den Abeele*,¹³¹ beleend te Reimerswaal 1432, overl. 1462, dr. van Floris van den Abeele en Elisabeth Willemsdr. van Reimerswaal.

Opmerking

Cateline Willemsdr. van Reimerswaal, de vrouw van (Oude) Simon van Bruelis (III-b), en Elisabeth Willemsdr. van Reimerswaal, de eerste vrouw van Floris van de Abeele (hieronder volgt nadere gegevens over hem), zijn generatiegenoten en vermoedelijk zusters. Hun ouders zijn niet eenvoudig te vinden ondanks dat ik de oudste generaties van deze familie heb opgesteld.¹³² Daarvoor is meer onderzoek nodig.

Hoe dan ook, Dek heeft Elisabeth geplaatst als dochter van Boudewijn van Reimerswaal, vermeld 1330-1365, en Catharina van Wulven, wat blijktens het door haar gevoerde patroniem onjuist is, maar ook chronologisch onmogelijk is.¹³³

Floris van de Abeele,¹³⁴ geb. tussen 1371 en 1375, ridder (1397), heer van Oostersteyn, in Welsingen, Rithem en St. Janskerke, poorter van Zierikzee 29 maart 1389, baljuw van Zierikzee (1404/05), rentmeester van Zeeland Bewesterschelde (1406-1408), en Beoostenschelde (1401-1419), dijkgraaf van de Zuidwatering van Walcheren, raad (1421-1439), hofmeester (1424), kastelein van Loevestein (1424), vermeld 1389-1436, overl. voor 1441, zn. van Hendrik van de Abeele en Heylwijf Rengers Willemansdr. (van Weldamme). tr. 1^e (getocht 25 januari 1398) *Elisabeth Willemsdr. van Reimerswaal*, vermeld 1398, 2^e (lijftocht 8 februari 1436) *Meijne van Herlaer*. Zij tr. 2^e (voor 1441) Gerrit Oem, schout van Dordrecht, zn. van Tielman Godschalksz. Oem en Margaretha Jansdr. van Slingeland van den Tempel.

Symon van Bruelis pacht in de periode 1393-1404 de tienden van ‘Medemblicer Sudercoech’ voor 20 £ 10 sc., en die van ‘Noerdercoech’ voor 3 £.¹³⁵ In 1408 wordt omtrent 20 februari een knecht naar Den Haag gestuurd met een brief voor de vrouw van Simon van Bruelis in verband met de betaling van de pacht van de tiende van Medemblik.¹³⁶ Symon van Bruwelis pacht in 1409 de tienden van ‘Medenblicker zudercoech’ en die van ‘Noerdercooch’ voor 60 £.¹³⁷

Op 5 augustus 1432 geven Wolfert van der Maelstede, baljuw van Goes, Willem van der Maelstede van Everingen, Wolfert van der Maelstede heer Florisz., Simon van Bruelis en van

¹²⁹ Smit e.a., *Dagvaarten Zeeland I*, no. 631, d.d. 11-5-1446.

¹³⁰ Smit e.a., *Dagvaarten Zeeland I*, no. 682, d.d. 26-8-1452: ‘oude Symon van Bruelis’.

¹³¹ Th. Van Rheineck Leyssius, *Stamreeks en wapen Leyssius*, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 47 (1929), kolom 245-246 (Geneagram Van den Abeele).

¹³² B. de Keijzer, *Van Reimerswaal* (Emmen, 2025). Gepubliceerd op HoGenDa.

¹³³ Dek, *Van Reimerswaal*, blz. 11.

¹³⁴ Th. Van Rheineck Leyssius, *Stamreeks en wapen Leyssius*, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 47 (1929), kolom 245-246 (Geneagram Van den Abeele); Th. van Rheineck Leyssius, *Van den Abeele. Opbouw en afbrokkeling van een rentmeestersfortuin*, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 60 (1942), kolom 185-190.

¹³⁵ Coll. Groesbeek met verwijzing naar: Rek. Rentmeester Kennemersland, inv.nr. 834, fol. 9 (1393-1404).

¹³⁶ Coll. Groesbeek met verwijzing naar: Rek. Rentmeester Kennemersland, inv.nr. 839, fol. 18 (1408): ‘een knecht gesend in den Haghe omtrent St. Gallenmisse om enen brief daer men Symons wijf van Bruwelis mede ontboet ende bevallt dat sij der rentmeester (van Kennemerland en Vriesland) vernoegen soude van den tiende van Medenblic, daarom verteert 20 sc.’.

¹³⁷ Coll. Groesbeek met verwijzing naar: Rek. Rentmeester Kennemersland, inv.nr. 840, fol. 18 (1409).

der Maelstede, Willem van Bruelis en van der Maelstede en Simon van Bruelis en van der Maelstede aan de abt van Middelburg het recht om bij een volgende vacature van de cure van de kerk van 's Heer Abtskerke het collatierecht vrijelijk uit te oefenen, omdat hij zich ditmaal verenigd heeft met de voordracht van Pieter Hoec, priester, door de ambachtsheren gedaan. Met de zegels van de comparanten, waarvan die van Willem van der Maelstede van Everingen is afgefallen.¹³⁸ Hieronder het zegel van Simon van Bruelis van der Maelstede (afb. 3).

Afb. 3. Zegel van Simon van Bruelis van de Maelstede (1432).¹³⁹
(Zeeuwsarchief)

Op 14 augustus 1454 is voor het Hof van Holland de zaak aangespannen in een geschil tussen Simon van Bruelis Woutersz., en zijn beide zoons Willem en Simon, als klagers, en de stad Reimerswaal, over het al drie jaar uitblijven van betaling van een jaarrente van 60 oude schilden uit de molen van Reimerswaal.¹⁴⁰

Uit dit huwelijk o.a.:

1. *Anthonis van Bruelis*, poorter van Zierikzee 1475, leenman van de grafelijkheid 1476-1482, overl. kort voor 15 december 1484,¹⁴¹ tr. (voor 25 juni 1474) *Avezoete van Vronestein*,¹⁴² overl. voor 1522, dr. van Jacob Laurensz. van Vronestein.

III-b. (*Oude*) *Simon van Bruelis* (1394: van de Maelstede van Bruelis), ambachtsheer in 's Heer Abtskerke, ridder (1400), pacht van het kapittel van Oudmunster tienden in Vlakte (1371-1383,¹⁴³ 1390-1394,¹⁴⁴ 1396,¹⁴⁵ 1400-1401),¹⁴⁶ naam deel aan de slag bij Kuinre 1396, vermeld

¹³⁸ ZA, Archief Abdij Middelburg inv.nr. 571, d.d. 5-8-1432.

¹³⁹ Beschrijving: 1. omschrift: S'SIMON·VAN/[BR]VELIS

2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, licht beschadigd.

3. zegelbeeld: een gotisch schild, waarboven een halfaanziende steekhelm met als helmtaken een vlucht waartussen vermoedelijk een zwanenhals, en als schildhouders twee wildemannen.

4. wapen: doorsneden: A. vier klimmende leeuwen (2:2); B. drie vogels (2:1) met in het midden een schildje beladen met dwarsbalk, waaroverheen een Sint Andrieskruis.

¹⁴⁰ Fruin, Reimerswaal, regest no. 60, d.d. 14/19-8-1454.

¹⁴¹ Smit e.a., *Dagvaarten Zeeland III*, blz. 1361.

¹⁴² *Gens Nostra* jrg. 45 (1990), blz. 466.

¹⁴³ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-2 t/m 833-15, d.d. 1371 t/m 1383.

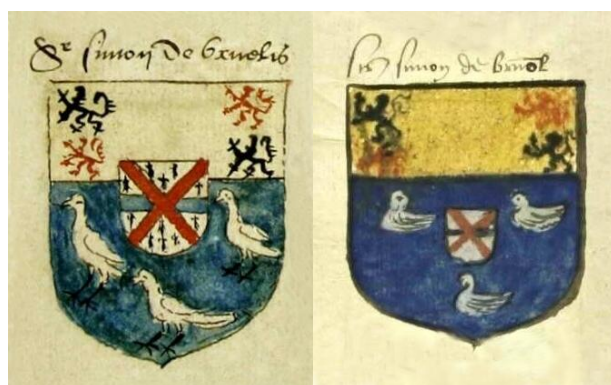
¹⁴⁴ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-16 t/m 833-18, d.d. 1390 t/m 1394.

¹⁴⁵ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-16 t/m 833-19, d.d. 1396.

¹⁴⁶ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-16 t/m 833-19a t/m 19b, d.d. 1400 t/m 1401.

1371-1401, overl. omtrent 13 januari 1402,¹⁴⁷ tr. (voor 1391) *Catelina Willemsdr. van Reimerswaal*.

In het wapenboek Beyeren komt een wapenserie voor met de wapens van de deelnemers aan de slag bij Kuinre in 1396, w.o. heer Simon van Bruelis (afb. 4, links).¹⁴⁸ Deze wapenserie komt ook voor in een 16^e eeuw handschrift. Het daarin opgenomen wapen van heer Simon van Bruelis (afb. 4; rechts) vertoont verschillen ten opzichte van het wapenboek Beyeren.¹⁴⁹ Met name de plaatsing van het (hart)schildje (Van de Maelstede) en de uitvoering daarvan. Blijkens de zegels staat het schildje onder de deellijn, maar of in het schildje ook de hermelijnstaartjes voorkomen valt niet te onderscheiden. De vogels behoren gansjes te zijn, zoals bij Beyeren, en geen merletten. Het ziet er naar uit dat in het wapenboek Beyeren de juiste weergave van het wapen staat, waarbij het wapen Van de Maelstede als hartschild is geplaatst.

Afb. 4. Het wapen van Heer Simon van Bruelis (1396).

Hugo, heer van Heenvliet, ridder, rentmeester bewesten Schelde en het land van Voorne, beleent op 10 maart 1403 Wouter, Willem en Simon, heer Simons kinderen van Bruelis, met 10 gemet 150 roeden tienden in Goes, met 8 gemet tienden te Capelle en met 75 roeden tiende in die Vlakte, hun aangekomen bij dode van heer Simon van Bruelis, hun vader.¹⁵⁰

Uit dit huwelijk:

1. *Wouter van Bruelis van de Maelstede*, ambachtsheer in 's Heer Abtskerke, pacht van het kapittel van Oudmunster tienden in Vlakte (1402),¹⁵¹ beleend, samen met zijn broers Willem en Simon, zoals hun vader, met 5 gemet tienden, gelegen in 's Heer Abtskerke,

¹⁴⁷ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-20 [scan 14], d.d. 1402: Tiendrekening Vlakte: 'Item Dominus Symon de Maelsteden (boven de regel: *ob. circa remigius*) f. Symonis de Bruelis miles,' etc. De inschrijving is geheel doorgehaald.

¹⁴⁸ Koninklijke Bibliotheek 79 K 19 (Wapenboek Beyeren).

¹⁴⁹ H. den Hertog en B. de Keijzer, Een handschrift uit de 16^e eeuw (De wapenserie Kuinre 1396 en Gorinchem 1402), in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 65 (2010), blz. 22.

¹⁵⁰ Fruin, Leenregisters regist no. 8, d.d. 10-3-1402 (= 10-3-1403). Toepassing Paasstijl; Fruin geeft geen authentieke datumregel op.

¹⁵¹ HUA, Kapittel Oudmunster inv.nr. 833-20 [scan 14], d.d. 1402.

28 september 1402,¹⁵² lid van de ridderschap van Zeeland 16 november 1420,¹⁵³ overl. voor 21 juli 1424.¹⁵⁴

2. *Willem van Bruelis van de Maelstede*, ambachtsheer in 's Heer Abtskerke (1436),¹⁵⁵ pacht van het kapittel van Oudmunster tienden in Vlakte (1402),¹⁵⁶ beleend, samen met zijn broer Simon, zoals Simon van de Maelstede, ridder, hun vader, met 2/3^e deel van 5 gemet tienden, gelegen in 's Heer Abtskerke, 21 juli 1424,¹⁵⁷ zegelt 5 augustus 1432 (afb. 5).¹⁵⁸

Afb. 5. Willem van Bruelis van de Maelstede (1432).¹⁵⁹
(Zeeuwsarchief)

3. (*Jonge*) *Simon van Bruelis van de Maelstede*, ambachtsheer in 's Heer Abtskerke (1436),¹⁶⁰ zegelt 5 augustus 1432 (afb. 6),¹⁶¹ beleend met de goederen afkomstig van Raas van de Maelstede 1459, overl. voor 21 november 1470, tr. 1^e *Machteld van Schenge*, dr. van Wolfert van Schenge en Isabella van Dale, tr. 2^e *Margriet van de Maelstede*. Zij tr. 2^e (voor 3 juni 1473) mr. Claas van der Nisse, doctor in de medicijnen.

Op 3 juni 1473 wordt mr. Claas van der Nisse, doctor in de medicijnen, en jonkvrouw Margriet van de Maelstede, weduwe van Simon van Bruelis, zijn echtgenote, elk met de helft van 272 gemet 11½ roeden ambacht, gelegen Capelle en 's Heer Abtskerke,

¹⁵² Kort, Leenkamer Sint Paulusabdij, leen 375. Het lijkt er sterk op dat het repertorium zich nog in een conceptfase bevond, omdat de opeenvolgende beleningen van zowel leen 374 als leen 375 (later gesplitst in 375A en 375B) door elkaar lopen.

¹⁵³ Smit e.a., *Dagvaarten Zeeland I*, no. 387, d.d. 16-11-1420.

¹⁵⁴ Kort, Leenkamer Sint Paulusabdij, leen 375A.

¹⁵⁵ Fruin, *Abdij Middelburg*, regest no. 731, d.d. 2-1-1436.

¹⁵⁶ HUA, *Kapittel Oudmunster* inv.nr. 833-20 [scan 14], d.d. 1402.

¹⁵⁷ Kort, Leenkamer Sint Paulusabdij, leen 375. Het lijkt er sterk op dat het repertorium zich nog in een conceptfase bevond, omdat de opeenvolgende beleningen van zowel leen 374 als 375 (later gesplitst in 375A en 375B) door elkaar lopen.

¹⁵⁸ ZA, *Archief Abdij Middelburg* inv.nr. 571, d.d. 5-8-1432.

¹⁵⁹ Beschrijving: 1. omschrift: [SIGIL']/[W]ILLEM·VAN/BRVELIS

2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, zwaar beschadigd.

3. zegelbeeld: een gotisch schild, waarboven een steekhelm met als helmteken [-] en voorzien van dekkleden.

4. wapen: A. vier klimmende leeuwen (2:2); B. drie vogels (2:1) met in het midden een schildje beladen met dwarsbalk, waaroverheen een Sint Andrieskruis.

¹⁶⁰ Fruin, *Abdij Middelburg*, regest no. 731, d.d. 2-1-1436.

¹⁶¹ ZA, *Archief Abdij Middelburg* inv.nr. 571, d.d. 5-8-1432.

beleend, die door hen zijn gekocht van de grafelijkheid nadat het door overlijden van jonge Simon van Bruelis voornoemd vervallen waren, onder afstand van de lijftocht de jonkvrouw Margriete op dit leen had.¹⁶²

Afb. 6. Simon van Bruelis van de Maelstede (1432).¹⁶³
(Zeeuwsarchief)

Uit het eerste huwelijk:

1. *Josina van Bruelis van de Maelstede*, beleend na dode van haar vader met 11 gemet 150 roeden tienden, gelegen Capelle en Goes, 21 november 1470,¹⁶⁴ overl. 1490 (ongehuwd).

¹⁶² Fruin, Leenregisters, regest no. 336, d.d. 3-6-1473.

¹⁶³ Beschrijving: 1. omschrift: S'/SIMON/VA·BRVELIS

2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, beschadigd.

3. zegelbeeld: een gotisch schild, waarboven een halfaanziende steekhelm met als helmteken [-] voorzien van dekkleden.

4. wapen: doorsneden: A. vier klimmende leeuwen (2:2); B. drie vogels (2:1) met in het midden een schildje beladen met dwarsbalk, waaroverheen een Sint Andrieskruis.

5. bijzonderheden: de aanhef van het omschrift boven het schild in een banderol. Het omschrift is moeilijk te lezen.

¹⁶⁴ Fruin, Leenregisters, regest no. 247, d.d. 21-11-1470.

Bijlagen

I. Kwartierstaat met wapens van Anthony van Bruelis.

8/9 Simon van Bruelis vermeld 1351-1368 tr. Margaretha van de Maelstede 	10/11 Jan van Cattendijke vermeld 1361-1383 tr. Cateline van Stapele 	12/13 Hendrik van de Abeele vermeld 1357 tr. Heylwijf Rengers Willemansdr. 	14/15 Willem van Reimerswaal tr. (...) van de Maelstede
4 Wouter van Bruelis vermeld 1359-1393 tr.	5 Elisabeth van Cattendijke vermeld 1390-1406 	6 Floris van de Abeele vermeld 1389-1436 tr. (getocht 25-1-1398)	7 Elisabeth van Reimerswaal vermeld 1398
2 Simon van Bruelis van de Maelstede vermeld 1394-1455 tr.		3 Heilwig van de Abeele † 1462 	
1 Anthony van Bruelis, vermeld 1475-1484, † kort na 15-12-1484			

II t/m IV. Ambachtsporties van Simon de Bastaard (1331-1343)

II-a. Ambacht Vlakte

- 1331: 'Haer Symon die Bastaerd 94 gemet 68 roeden'.¹⁶⁵
1332: 'Haer Symon die Bastaerd 94 gemet 68 roeden'.¹⁶⁶
1340: 'Haer Symon die Bastaerd 94 gemet 68 roeden'.¹⁶⁷
1342: 'Haer Symon die Bastard 94 gemet 68 roeden'.¹⁶⁸
1343: 'Haer Symon die Bastard 94 gemet 68 roeden'.¹⁶⁹

II-b. Ambacht Yerseke

- 1331: Haer Symon die Bastaerd 11 ½ gemet'.¹⁷⁰
1332: 'Haer Symon die Bastard 11½ gemet'.¹⁷¹
1340: 'Haer Symon die Bastard 11½ gemet'.¹⁷²
1342: 'Haer Symon die Bastard 11½ gemet'.¹⁷³
1343: 'Haer Symon die Bastard 10½ gemet'.¹⁷⁴

II-c. Ambacht Capelle

- 1331: 'Haer Symon die Bastaerd 229 gemet'.¹⁷⁵
1332: 'Haer Symon die Bastard 229 gemet'.¹⁷⁶
1340: 'Haer Symon die Bastard 229 gemet'.¹⁷⁷
1342: 'Haer Symon die Bastard 229 gemet'.¹⁷⁸
1343: 'Haer Symon die Bastard 229 gemet'.¹⁷⁹

II-d. Ambacht 's-Heer Abtskerke

- 1331: 'Haer Symon die Bastard 225 gemet'.¹⁸⁰
1332: 'Haer Symon die Bastaerd 225 gemet'.¹⁸¹
1340: 'Haer Symon die Bastaerd 225 gemet'.¹⁸²

¹⁶⁵ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 305-306.

¹⁶⁶ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 397.

¹⁶⁷ Hamaker, Rekeningen V, blz. 159.

¹⁶⁸ Smit, Rekeningen VII, blz. 229.

¹⁶⁹ Smit, Rekeningen VII, blz. 288.

¹⁷⁰ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 309.

¹⁷¹ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 400.

¹⁷² Hamaker, Rekeningen V, blz. 163.

¹⁷³ Smit, Rekeningen VII, blz. 232.

¹⁷⁴ Smit, Rekeningen VII, blz. 291.

¹⁷⁵ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 314.

¹⁷⁶ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 405.

¹⁷⁷ Hamaker, Rekeningen V, blz. 167.

¹⁷⁸ Smit, Rekeningen VII, blz. 236.

¹⁷⁹ Smit, Rekeningen VII, blz. 294.

¹⁸⁰ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 318.

¹⁸¹ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 409.

¹⁸² Hamaker, Rekeningen V, blz. 171.

1342: 'Haer Symon die Bastard 225 gemet'.¹⁸³

1343: 'Haer Symon die Bastard 225 gemet'.¹⁸⁴

III. Ambacht Score

1332: 'Haer Symon die Bastaerd 21½ gemet 25 roeden'.¹⁸⁵

1340: 'Haer Symon die Bastard 21½ gemet 28 roeden'.¹⁸⁶

1342: 'Haer Symon die Bastard 21½ gemet 28 roeden'.¹⁸⁷

1343: 'Haer Symon die Bastard 21½ gemet 28 roeden'.¹⁸⁸

IV. Ambacht Kloetinge

1340: 'Haer Symon die Bastaerd 164 gemet 103 roeden'.¹⁸⁹

1342: 'Haer Symon die Bastaerd 164 gemet 103 roeden'.¹⁹⁰

1343: 'Haer Symon die Bastard 164 gemet 103 roeden'.¹⁹¹

¹⁸³ Smit, Rekeningen VII, blz. 239.

¹⁸⁴ Smit, Rekeningen VII, blz. 298.

¹⁸⁵ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 398.

¹⁸⁶ Hamaker, Rekeningen V, blz. 160.

¹⁸⁷ Smit, Rekeningen VII, blz. 230.

¹⁸⁸ Smit, Rekeningen VII, blz. 289.

¹⁸⁹ Hamaker, Rekeningen V, blz. 168.

¹⁹⁰ Smit, Rekeningen VII, blz. 236.

¹⁹¹ Smit, Rekeningen VII, blz. 295.

Verwijzingen naar gedrukte bronnen en literatuur

Corpus Sigillorum Neerlandicorum. *De Nederlandsche zegels tot 1300* ('s-Gravenhage, 1937-1940). [CSN]

W.A. Beelaerts van Blokland, e.a., *Nederlandsche kloosterzegels vóór 1600* ('s-Gravenhage, 1935-1938). Deel I. Benedictijnen [Kloosterzegels-1]

J.W. Berkelbach van der Sprenkel, *Regesten van oorkonden betreffende de Bisschoppen van Utrecht uit de jaren 1301-1340* (Utrecht, 1937). [Oorkonden Bisschoppen]

J.P. van den Broecke, *Middeleeuwse kastelen van Zeeland. Bijzonderheden over verdwenen burchten en ridderhofsteden* (Delft, 1978). [Kastelen]

H.M. Brokken, *Het ontstaan van de Hoekse en Kabeljauwse twisten* (Zutphen, 1982). [Hoekse en Kabeljauwse twisten]

A.W.E. Dek, *De heren van Reimerswaal en Zeeuwse geslacht Blok* ('s-Gravenhage, 1957). [Van Reimerswaal]

A.W.E. Dek, *Genealogie der graven van Holland* (Zaltbommel, 1969). [Graven van Holland]

C. Dekker, *Zuid-Beveland. De historische geografie en de instellingen van een Zeeuws eiland in de middeleeuwen* (Assen, 1971). [Zuid-Beveland]

C. Dekker en J.G. Kruisheer, *Het Victorinnenklooster Jeruzalem te Biezelinghe, 1246-begin 17^e eeuw, met regestenlijst* (Odijk/Maarssen, 1973). [Victorinnenklooster]

S.W.A. Drossaers, *Het archief van de Nassause Domeinraad. Tweede deel* ('s-Gravenhage, 1955). Regestenlijst. [Domeinraad II]

R. Fruin Th.Az., *Het archief der stad Reimerswaal* ('s-Gravenhage, 1897). [Reimerswaal]

R. Fruin, *De leenregisters van bewesten Schelde, 1470-1535* (Middelburg, 1911). [Leenregisters]

R. Fruin Th.Az. en A. le Cosquino de Bussy, *Catalogus van het Archief der Heeren van Montfoort* (Utrecht, 1920). [Archief Montfoort]

H.G. Hamaker, *De rekeningen der grafelijkheid van Holland onder het Henegouwsche huis. Deel I* (Utrecht, 1875). [Rekeningen I]
Deel II (Utrecht, 1876). [Rekeningen II]
Deel III (Utrecht, 1878). [Rekeningen III]

H.G. Hamaker, *De rekeningen der grafelijkheid van Zeeland onder het Henegouwsche huis. Deel I* (Utrecht, 1879). [Rekeningen IV]
Deel II (Utrecht, 1880). [Rekeningen V]

K. Heeringa, *De rekeningen en andere stukken in 1607 uit de Hollandsche rekenkamer naar de Zeeuwsche overgebracht. Het Henegouwsch-Beiersche tijdvak, 1319-1432* ('s-Gravenhage, 1913). [Rekeningen]

Maria Hüffer, *De adellijke vrouwenabdij van Rijnsburg, 1133-1574* (Nijmegen en Utrecht, 1923). [Abdij Rijnsburg-1]

Maria Hüffer, *Bronnen voor de geschiedenis der Abdij Rijnsburg*. Eerste deel ('s-Gravenhage, 1951). RGP nr. 31 en 32. [Abdij Rijnsburg-2]

A.C.F. Koch (ed), *Oorkondenboek van Holland en Zeeland tot 1299*. [OHZ]

Deel I: eind van de 7^e eeuw tot 1222 ('s-Gravenhage, 1970).

Deel II: 1222 tot 1256 (Assen/Maastricht, 1986).

Deel III: 1256 tot 1278 (Assen/Maastricht, 1992).

Deel IV: 1278 tot 1291 (Assen, 1997).

Deel V: 1291 tot 1299 (Den Haag, 2005).

J.C. Kort, De heren van Heenvliet tot 1400, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 95 (1978). [Van Heenvliet]

J.C. Kort, Repertorium op de grafelijke lenen in de Grote Zuidhollandse Waard, 1276-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 51 (1996). [Grafelijke lenen in de Grote Zuidhollandse Waard]

J.C. Kort †, *Repertorium op de lenen en tijnsen van de Abdij Sint Paulus, 1221-1667*. Gepubliceerd op HoGenDa. [Leenkamer Sint Paulusabdij]

Frans van Mieris, *Groot Charterboek der Graaven van Holland, van Zeeland en Heeren van Vriesland, beginnende Met de eerste en oudste Brieven van die Landstreeken, en eindigende met den dood van onze Gravinne, Vrouwe Jacoba van Beyere, in 4 delen* (Leyden, 1753-1756). [Van Mieris]

P.L. Muller, *Regesta Hannonensia. Lijst van Oorkonden betreffende Holland en Zeeland, 1299-1345, die in het charterboek van Van Mieris ontbreken* ('s-Gravenhage, 1882). [Regesta Hannonensia]

J.-Th. de Raadt, *Sceaux Armoriés des Pays-Bas et des Pays Avoisinants. Recueil historique et héraldique*. Deel I en II (Bruxelles, 1898), deel III (1900), deel IV (1901). [Sceaux Armoriés]

Th. van Riemsdijk, *De tresorie en kanselarij van de graven van Holland en Zeeland uit het Henegouwsche en Beijersche Huis* (Den Haag, 1908). [Trezorie en kanselarij]

J.B. Rietstap, *De wapens van den Nederlandschen adel* (Groningen, 1890). [Wapens]

G. Ros-de Korte, De geschiedenis van het geslacht Van Heenvliet, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 89 (1972). [Van Heenvliet]

Jan Rosa, *Memorialen van het Hof (Den Raad) van Holland, Zeeland en West-Friesland*, delen IV, V en VI (Leiden, 1982). Uitgegeven door R.W.G. Lombarts e.a. [Memorialen-2]

H.J. Smit, *Rekeningen der graven en gravinnen uit het Henegouwsche huis*.

Deel I (Utrecht, 1924). [Rekeningen VI]

Deel II – nalezing (Utrecht, 1929). [Rekeningen VII]

Deel III – inleiding (Utrecht, 1939). [Rekeningen VIII]

J.G. Smit e.a., *Bronnen voor de geschiedenis der dagvaarten van de Staten en steden van Holland voor 1544*. Deel I: 1276-1433 eerste stuk: inleiding, lijsten en indices ('s-Gravenhage, 1991). RGP Grote Serie 201. [Dagvaarten I]

J.G. Smit e.a., *Bronnen voor de geschiedenis der dagvaarten van de Staten van Zeeland, 1318-1572*. Band I: inleiding, lijsten en teksten 1318-1478 (Den Haag, 2011). RGP Grote Serie 263 [Dagvaarten Zeeland I]

J.G. Smit e.a., *Bronnen voor de geschiedenis der dagvaarten van de Staten van Zeeland, 1318-1572*. Band II: teksten 1479-1536 (Den Haag, 2011). RGP Grote Serie 263 [Dagvaarten Zeeland II]

J.G. Smit e.a., *Bronnen voor de geschiedenis der dagvaarten van de Staten van Zeeland, 1318-1572*. Band III: teksten 1536-1572, en indices (Den Haag, 2011). RGP Grote Serie 263 [Dagvaarten Zeeland III]

J.P. van Visvliet, *Inventaris van het Oud Archief der Provincie Zeeland, deel III* (Middelburg, 1898). [Archief Zeeland-3]

J.W. Zondervan, De grafelijke bede in Zeeland van 1308, in: *Spelerieë. Verschenen ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum van de Afdeling Zeeland van de Nederlandse Genealogische Vereniging* (Kapelle, 1992). [Grafelijke bede]

Internet

Registers van de Hollandse grafelijkheid, 1299-1345. Bewerking van ruim 3.500 oorkonden openbaar te raadplegen op de website van het Huygens ING (www.huygens.knaw.nl).

Repertoria op de leenkamers. Alle bewerkingen (repertoria) van leenkamers, ook de niet gepubliceerde, zijn voor iedereen openbaar te raadplegen op de Hollandse Genealogische Databank (www.hogenda.nl).

Collectie Groesbeek. De collectie Groesbeek bestaat uit een kaartsysteem, dat is samengesteld tussen 1925 en 1994 door mr. J.W. Groesbeek, vooral van belang bij onderzoek in de provincie Noord-Holland en openbaar te raadplegen (www.collectiegroesbeek.nl).

Afkortingen

HUA	Het Utrechts Archief
NA	Nationaal Archief
NHA	Noord-Hollands Archief
ZA	Zeeuwsarchief